

GårdsbyBladet

NR 2/2016 En tidning till alla i Gårdsby – Sandsbro

**Äntligen
sommar!**

Den blomstertid nu kommer... ... med lust och fågring stor

Visst är denna försommartid helt underbar. Jag vill så gärna att tiden ska stå stilla så vi får njuta länge av alla dofter och den underbara ljusgröna färgen i björkar och blåbärsris. Och fåglarna! Så vackert dom sjunger för oss. Koltrasten är vissa kvällar på sitt bästa humör och gläder oss med sin ljuvliga sång. Göken har också givit sej till känna och det är väl också en liten rackare som kan få vem som helst på gott humör.

Nu stänger vi TV-apparaterna och går ut istället. TV-programmen i vinter har varit full av mat- och bakprogram som jag inte orkat titta på. Alla bakar och det är mästerkockar både stora och små. Nu har vi chansen att smaka på naturens skafferi.

Naturen bjuder på många njutbara primörer – NÄSSLORNA. Av dessa kan vi anrätta en delikat vårrätt, nämligen nässelsoppa. Nästa vårprimör är den gröna, späda och goda SPARRISEN tillsammans med lite lax och aioli. och sist men inte minst RABARBERNA som gör sej förträffligt i en god paj serverad med vaniljsås.

Detta var den vegetariska biten men en köttbit kan också smaka bra. Vi har grillat en köttbit vi aldrig tidigare provat – nämligen flankstek. Låt den ligga i marinad med lite whisky under natten och det smakar helt förträffligt på tallriken.

Nu har vi avnjutit en 4-rätters måltid som förhoppningsvis kan avnjutas på balkongen eller altanen till småfåglarnas sånger.

Och rätt som det är har vi Midsommar och då kommer Nypotatisen på bordet tillsammans med sill och annat gott. Och som dessert Jordgubbarna.

Här har jag skrivit ner mycket av vad naturen bjuder oss på. Det finns mycket mera att nämna som är både nyttigt och trevligt t ex en cykeltur med fikakorg på pakethållaren, eller tur med båten (om man har båt) eller ett härligt dopp i vattnet som snart värms upp. Tänk så mycket vi har att vänta i sommarens härliga dagar.

Önskar er alla en härlig sommar med god mat och mycket sol.

Ulla-Britt Schill

Innehåll Gårdsbybladet nr 2 2016

4 VARFÖR HETER BJÖRNAMO
BJÖRNAMO

5 VALBORG PÅ HOPPET

6 MATMARKNAD I GÅRDSBY

8 ORTNAMNEN KRING GÅRDSBY

9 SMEDJAN HAR ÖPPNAT

10 SOMMAR PÅ TROLLBACKEN

12 EVENEMANGSKALENDERN

Annonsera i GårdsbyBladet?

Här är några viktiga punkter att tänka på.

- Gällande annonsformat är:
1/4 A4 – 185x65 mm
1/6 A4 – 130x65 mm
1/8 A4 – 92x65 mm
- bildformatet ska vara tiff, jpg eller pdf
- bildens upplösning ska vara 300 dpi (har bilden lägre upplösning kommer den bli otydlig i tryck)
- annonsen bör vara i färg

Annonsstopp för nästa nummer av Gårdsby-bladet är **augusti 2016**. Annonser och eventuella tekniska frågor mailas till Ulla-Britt Schill: schill.ub@gmail.com. För prisuppgift kontakta Bertil Sandberg tfn 0470-612 55 eller 070-550 13 16.

NÄRPRODUCERAT NÖTKÖTT

**Välkomna att beställa er nötköttslåda
av Ingrid och Lars**

Telefon 070-833 08 76

Internet sevedstorpsgard.se

SANDBRO VVS AB

Utför alla VVS installationer. Värmepumpar, vedpannor, badrum, nybygge och renovering.

Hör av er till Mattias

Tel: 070-237 11 78, 0470-23 555

Mail: info@sandsbrovvs.se

Hemsida: sandsbrovvs.se

Varför heter Björnamo Björnamo?

Jag for upp till Tore Johansson i lilla Björnamo och frågade honom. Tore sa att det finns en gammal sägen om detta, men vi tar det från början:

Text: Sven Schill

Någon gång på 1870-talet befann sig Gustav Johansson från Ekeby (Tores farfar) på Dädesjö marknad och där träffade han Lovisa från Lilla Björnamo där hon bodde hos sina föräldrar. Gustav följde Lovisa hem. Det tände till och efter en tid gifte de sig och bosatte sig i samma fastighet som Tore nu bor i fast i ett äldre hus.

År 1901 föddes enda barnet som döptes till John-Verner,(Tores far).Det visade sig att John-Verner var mycket duktig i olika sorters hantverk, som sjuttonåring byggde han sin första egna smedja, han smidde även verktyg för hantering av virke. John-Verner gifte sig med Hildur och de fick 4 pojkar där Tore är näst äldst.Tore Gifte sig med Anne-Chalotte från Eriksmåla som utbildade sig till psykoterapeut. 1956 började Tore som lärling hos Harry Elfström smidesverkstad där han stannade i 17 år därefter blev han instruktör på AMI fram till pensionen

John-Verner byggde nytt hus 1923, och 1988 köpte Tore och Anne-Chalotte föräldrahemmet. Först bodde de i Växjö i tio år sedan i Odenslanda i 18 år. Därefter år 2008 flyttade Tore med hustru hem till Björnamo... sägnen ja... Jo för mycket

länge sen fanns en stor björn i ett ide mellan två stora stenar cirka 200 meter från huset där Tore bor. En speciell björnjägare tillkallades och björnen dödades. Detta var en så ovanlig händelse att stenarna döptes till BJÖRNSTENARNA och byn till BJÖRNAMO. Dessa stenar är numera fornminne.

Tore är precis som sin far, lite av en tusenkonstnär. Han jobbar i egen skog varje dag. Hugger och staplar veden. Har byggt en ny maskinhall där det bl.a står en nyrenoverad Austin Healey Sprite av 1970 års modell.

Tack Tore och Anne-Chalotte för att ni finns och tack för kaffet!

Austin Sprite 1970

Valborg på Hoppet

Vad vore en hyllning till våren och ett avsked av vintern utan VALBORG.

Detta firade vi i på Hoppet även i år. En härlig kväll med mycket korvgrillning och första känslan av att vintern rasat ut. Det kom en hel gårdsbybor som ville fira våren tillsammans.

Text: Ulla-Britt Schill

KLOCKANS EL & HANTVERK

Er lokala elinstallatör
samt konsthantverk

Ring oss gärna på tfn

070-174 76 44

073-142 02 67

Ante och Marita Midenius

Matmarknad i Gårdsby

Den 3 september i år kommer det årliga arrangemanget på Tångshult i Gårdsby att äga rum.

Det kommer att arrangeras tillsammans med Hembygdsföreningen i Gårdsby.

Som vanligt kommer det att finnas många aktiviteter för besökarna.

För barnen blir det traktoråkning, trollkarlar, ev ponnyridning och givetvis "Hönsloppet".

De äldre kan delta i marknadens prova på och smaka, Fika – lite lunch, Veteranbilar och en hel del andra aktiviteter så

Väl mött den 3 september

10:00-15:00 2016 på Tångshult och Hoppet.

Gårdsby Ägg, Familyfood, Hembygds-föreningen

Gårdsby Ägg

Öppet alla dagar

07.00 – 21.00

family
food

MATKASSEN SOM BRYR SIG ♥

Behöver Du grävhjälp?

Skogsvägar • Dikesrensning
Markberedning • Övrig grävning

BJÖRNAMO ENTREPRENAD
David Andersson

Björnamo Storegård 5 • 355 92 Växjö
Mobil 073-776 47 24

Ortnamnen kring Gårdsby

Få saker är lika fascinerande som att lyssna till rösterna från dem som en gång levat. Vårt språk är föränderligt, vi behöver inte gå särskilt långt tillbaka i tiden för att möta ord och uttryck vi inte längre känner till. Ändå använder vi dagligen samma ord som de som levde i och kring Gårdsby för längesedan. Den äldsta vittnesbörden från våra förfäders språk är namnen på platserna där vi bor. I vår hembygd finns mängder av intressanta ortnamn som berättar om livet man levde här, men vad betyder egentligen Tveta, Tolg och Vikensved, och vad i hela friden kommer Gasslanda ifrån – det är ett mysterium.

Text: Hasse Nilsson, Yasjön – som för övrigt betyder sjön med öarna

GÅRSDBY är till synes enkelt att förstå. Det bör tolkas som byn med gårdar. Runt Helgasjön finns sju orter med efterleden -by. Alla dessa namn är mycket gamla, före vikingatiden eller i vart fall förkristna. Det anar man eftersom förleden säger något om naturen, som i Å-by, Öj-aby med flera. Hade förleden varit ett mansnamn typ Gunnarsbyn hade namnet varit yngre. I södra Sverige kan även efterleden betyda stad efter danskt mönster, som i Ljungby och Ronneby. Gårdsby omnämns första gången 1271 som Garzby, troligen var det ursprungliga ordet Garpher som betydde inhängnad boplatz, senare när husen blev flera kom efterleden -by till som förstärkning.

STOJBY är också ett mycket gammalt namn, men att det fordom kan ha stojats och festats i byn hör inte hit. Stoj är faktiskt samma förled som i det något mer kända Stockholm. Man har velat tolka Stojby som byn med bistorckar, det vill säga ihåliga trästockar som förr användes till biodling. En annan fullt lika trolig förklaring är att Stoj avser en spång över ån mellan Innaren och Helgasjön.

TVETA Ordet phet är fornsvenska och har en kristallklar etymologi, det är samma ordstam som vite i blodvite, betydelsen är uthuggning eller skåra i naturen.

VIKENSVED är spännande: Under tidigt 1400-tal skrevs det Vikingsved och man behöver inte vara mycket bygderomantiker för att detta ska sätta fantasin i rörelse. Men några vikingar ska vi nog inte fabulera om i detta fall. Ända in i vår tid uttalade de gamle namnet Vekken-sve, och betydelsen står nog snarare att finna i svedjad mark, alltså mark som brunnit. Viksjön i närheten har säkerligen också spelat in. En rimlig tolkning bör vara svedjan vid Viksjön.

Ordet **TOFTA** har fått ge namn åt många orter, det är samma ord som i tomt och Tomta. Till och med vår kära tomt kan härledas hit. Ordet toft är fornsvenska och betyder att en gård byggts upp där det tidigare varit ödebyggelse.

TOLG är fascinerande. Många ortnamnsforskare har försökt sig på att tolka det ovanliga namnet. Kanske är det samma efterled som i Södertälje som spökar, det skulle i så fall vara gammalt samiskt ord för näs eller landtunga mellan två vattendrag. Dock kan man med fog fråga sig hur ett samiskt ord hamnat i våra trakter, liksom i Stockholmsområdet. Troligare är att vi ska söka rötterna i verbet tälja. Det fornnordiska tolgh lär avse en nedskärning i naturen, tolghet (skåran) i Tolg kan i så fall vara den karaktäristiska nedskärningen i Skavenäsasjöns mittparti, men forskarna är osäkra.

ROTTNE väcker fantasin. Det är ett ovanligt namn som på 1300-talet skrevs Røtna. Det skulle kunna ha med våra dagars röta att göra och kanske syfta på särdeles svårodlad mark. Men troligare är att nusvenskans ryta är inblandat. Rotten är ju ett välkänt sjönamn och vi ser ett släktskap med Ronneby och kanske ännu mer med Ronneby-ån vars forsande fåra kan sägas ryta i vattenfallen. Vi vet att Sörabysjön för 300 år sedan kallades Rotnasjön där den slingrande Mörrumsån, som i vår bygd heter Vartorpaån, passerar. Troligen finns namnet Rottne att härleda i den "rytande" Rotnasjön, eller en fors eller ett forntida vattenfall i ån.

SKÅRTARYD kan tyckas dunkelt men är ganska lättolkat. Ryd betyder alltid röjd mark och Skårte kan antingen vara ett fornnordiskt mansnamn som betyder den korte, eller att något är litet och saknas, kanske var inte röjningen särskilt stor. Mansnamn är väldigt vanliga i ortnamnsbildningen, nästan aldrig kvinnonamn, inte ens i Brittatorp finns någon Britta inblandad, det har istället med ordet brant att göra.

Och så har vi det mystiska **GASSLANDA**. Landa bereder oss inga som helst bekymmer, det är vanligt i våra trakter med till exempel Dänningelanda och Odenslanda. Det betyder helt enkelt åker eller odlad mark. landa-namnen är mycket gamla, långt före Vikingatiden, kanske rent av från folkvandringstid (400–500-tal). Men Gass gäcker oss, gass är mycket ovanligt i svensk ortnamnsbildning. Det har definitivt inte med ordet solgass att göra, som är av betydligt mer sentida ursprung. Många tolkningar kan antydvas. Våra traktens främste ortnamnsforskare Fridolf Jönsson menar att det kan ha med gatt att göra och skulle i så fall syfta på en vik eller öppning i naturen. En annan forskare, Staffan Fridell, tror att förleden är fornsvenska gas som betyder gås. Det motsägs av att gäss sällan givit upphov till ortnamn och att det i så fall borde uttalats gaslanda. Själv skulle jag vilja anföra en egen tolkning. Ordet gass kunde i det gamla Småland betyda godsaker, och med tanke på den skönhet naturen bjuder i Gasslanda så är det väl tänkbart att man tyckte det var ett gott land med särdeles god bördighet. En helt annan förklaring kan vara att gass har med stryk att göra. I fornsvenskan kunde gass betyda smörj och stryk – om de som en gång bodde här förtjänade ett kok sådant vet ortnamnsforskningen inget besked.

Smedjan öppnade

Ja - så var då äntligen vintern överstökad och det går mot ljusare tider och med ljusare tider kommer pubkvällarna i Smedjan, Gårdsby. Den 13 maj, en fredagkväll, öppnade vi för säsongen. Fint väder och det kom många pubgäster som var på ett strålande humör. Kul att det var så många barn. De kom i omgångar och ville ha Fanta eller Cola och var hur trevliga som helst. Ett litet misstag var att vi hade köpt för lite av den mörka ölen, men man lär av misstagen och vid nästa pub blir det mer mörk tjeckisk öl. Bra musik var det också. Swedicanaband under ledning av Kaj Nilsson som bjöd på en resa i Americanaland. Mycket bra underhållning - TACK.

Nästa Pubkvällar blir:

- Fredagen den 3 juni	Orkester
- Fredagen den 8 juli,	Twisters
- Fredagen den 22 juli	Snakehill Groovers
- Fredagen den 19 augusti	Twisters
	Swedicana Band

Alla är hjärtligt välkomna!

VID TOFTASJÖNS STRANDKANT
NJUTER DU AV EN RYKANDE KOPP
KAFFE MED NYBAKAT, FRUKOST
ELLER EN LJUVLIG MÅLTID TILLAGAD
AV RÅVAROR FRÅN DET SMÅLÄNDSKA
SKAFFERIET. *VÄLKOMNA!*

WWW.VILLAVIK.SE

TELNR 0470-652 90

VI ÄR KRAV O MILJÖCERTIFIERADE!

Fritids firar Fritidshemmetsdag med olika aktiviteter bl.a hoppa höjd, spela kubb & fika på gofika!

Sommartider på Trollbacken

Förra gången vi var på Trollbacken var i februari. Då var det vinterspel med bl a backhoppning.

Nu är det juni månad och andra aktiviteter. Det har varit gökotta och Fritidshemmets Dag med att spela kubb och mycket annat. Kolla bilderna och se hur kul barnen har. Så glad man blir.

Text: Ulla-Britt Schill

Fritids är på Hissö och letar efter en Geocach. Vi används av en GPS för att hitta rätt plats och idag tog den oss till en liten udde på Södra sidan.

Våra småtroll väntar på lunch som denna dag lagades i vår nya cementring i solbacksskogen.

Några av våra bergs- och skogstroll på tipspromenad.

Två småtroll är på gökotta och väntar på göken.

Musik i Gårdsby

Fredagen den 1 juli ca kl. 18.30 serveras stor grillbuffé på Villa Vik

Sega Gubbar underhåller hela kvällen med Evergreens och andra örhängen.

Välkomna!

Pris: 325,-

EVENEMANGSKALENDER GÅRDSBY 2016

Datum	Tid	Plats	Aktivitet	Arrangör
Fred 3 juni	18.00	Villa Vik	Grillbuffé på Villa Vik	(H)
Fred 3 juni	19.00-23.00	Puben i Smedjan	PUB-kväll	(S)
Fred 10 juni	11.30	Villa Vik	Skolavslutningsgrill	
Fred 10 juni	18.00	Villa Vik	Grillbuffé	(H)
Lör 11 juni	18.00	Villa Vik	Grillbuffé på Villa Vik	(S)
Sön 12 juni		Begravningsstema	Besök vid Hällekista gravröse och Stenåldersgravfält med Christer Lindqvist	(H)
Tis 14 juni	18.00	Villa Vik	Grillbuffé på Villa Vik	
Tor 16 juni	18.00	Villa Vik	Grillbuffé på Villa Vik	
Fred 17 juni	18.00	Villa Vik	Grillbuffé på Villa Vik	
Fred 1 juli	19.00-23.00	Villa Vik	Musik i Gårdsby, Grillbuffé Sega Gubbar underhåller Med Evergreens mm hela kvällen.	(S)
Sön 3 juli	14.00	Hoppet	Botanisering av växter på Hoppet, Christer Lindqvist	(H)
Fred 22 juli	19.00-23.00	Puben i Smedjan	Pub-kväll	(S)
Lör 3 sept	10.00-15.00	Tångshult, Gårdsby	Matmarknad	(S)

Grävning och anläggning av grunder, avlopp, skogsvägar, diken, planer, dammar, stensättningar mm. Nedtagning av träd med ersättning för virkesvärdet och bortkörning av ris. Manuell huggning, skotning mm.

Gå in på olofssonentreprenad.se för mer info.

Maskinpark:

-Bandgrävare med scanlaser höjd- och fallsystem,

-Grävlastare

-Traktor med dumpervagn

-Traktor med skogsvagn

Olofsson
ENTREPRENAD
Tel 073-526 37 97

